ט: שבועות שתים פרק ראשון שבועות

הא גמרינן ר"ח מדיוה"כ ולא **פרכינן**. הכא לא גרסינן שכן מרובה כפרה דל"מ מיוה"כ קולא בעינן למילף שלא יכפרו גמי בשאר עבירות ולא שייכא האי פירכא לחומרא אלא גרסינן ולא פרכינן ומו לא והיינו פירכא שכן אינו תדיר: **כדאמר** רב **חמא שעיר ושעיר כו'**. תימה ועלגת דלא כתיב ביה ושעיר מנ"ל אי בגנין אב דשאר רגלים תפשוט מהכא [1]דכר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בגנין אב ועוד דאי בגנין אב אתי למילף בקמא דבתר ר"ח נכתוב ושעיר ואינן ניתי בגנין אב ושמא יש לפרש דלא דרים הכא אלא בהוה שעיר דכתיב בתר ר"ח ואינן ושעיר לשון דרשה וממילא אתו שאר רגלים דכיון דגלי בחד הוו אחריני למד סתום מן המפורש ואפילו בגין אב לא צריך ולקמן לפריך מעגלת ויוה"כ עיקר קושייתו מיוה"כ ופריך דוקא לר"מ משום דאמר כל השעירים כפרתן שוה ואפילו דיוה"כ ור"ת פי' דה"נ סמיך אהיקשא דרבי יוסה כדמסיק לקמן ולא נקט אלא תחלת סוגיא דלקמן [2]דהוי כמו וכו' ואע"ג דר' יהודה אית ליה היקשא דמועדיכם וכו'"מ מ"מ לא מסתבר ליה לרבי יהודה לומר שיהו כל השעירים כפרתן שוה כמו שאומר ר"מ משום דעדיפא ליה היקשא דחילון לפנימי ואית לן למימר דאין מכפר ב' כפרות וגם שלא תהא כפרתו פעמים בשנה ולר' מאיר עדיפא היקשא דמועדות:

אבל חטא שסופו ליודע כמי שיש בה ידיעה לבסוף דמי. ות"ת ולפ"ז אמאי הולרך לשנויי לעיל דר' ישמעאל סבר לה כר"מ נימא דאינון מכפר אאין בה ואין בה שסופו ליודע דאהאי לא מכפר דגלים ור"מ דאין שסופו ליודע לא קרינן ביה חטא שאינו מכיר בו אלא ה' ומשום לומר כיון דהאמת דלר' יהודה חטא שסופו ליודע מכפרים רגלים ור"מ לא מסתבר ליה להש"ס שיחלוק

עליה רבי ישמעאל בדבר זה:

אי מה להלן עולין בו' ונפקא מינה היכא דנשבר הציץ בו' וציץ נפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה. ואם תאמר אמאי לא משני כדמשני בסמוך דאין אחר נוטל אותו עון וי"ל דאין לא מקרי אחר לגבי ר"מ כיון דעולין לא כתב בר"מ אלא דיליף מאין אבל אעון העדה דכתיב בר"מ משני שפיר בסמוך דאין אחר נוטל אותו עון ומהר"ר שמואל מפרש מה להלן עולין כלומר דאין מכפר אקרבן עד שיהא מרובה ור"מ מכפר על עון המקריב שהקריבו בטומאה והשתא אין אנו צריכין לנפקותא דנשבר הציץ ומשני עון העדה כתיב פי' עון דלא שייך אלא בעדה ועולין שייך אף בקרבן אי נמי עון העדה ולא עון הכהן: **וניכפר** ר"ח אדידיה ואדציץ. פירוש קרבן שקרב בטומאה בשעה שקרב ר"ח דקרבנות שקרבו בטומאה קודם ר"מ אין סברא שיכפר דהיאך יכפר למפרע מה שכבר קרב בטומאה: **וניכפר** ציץ אדידיה ואדר"ח. ות"ת ואמאי לא משני דעון אחד הוא נושא ולא ב' עונות ול"ל דגבי ציץ כתיב עון הקדשים וטומאת בשר ועולין הוו תרוייהו עון הקדשים ועוד עון הקדשים משמע שפיר ב' עונות דקדשים משמע קדשים הרבה: **אמר** קרא אותה. אפירכא קמייתא לא אלי לשנויי הכי דאותה דאותה תעון העדה קאי ודוקא בטומאת בשר אין אחר נוטל עון: **רב** אשי אמר העדה בו'. נראה דלא פליגי וע"כ איצטריך דרשה דאותה משום פירכא דלקמן דרגלים דאמאי לא מכפרי אדר"ח ודרשה דרב אשי נמי איצטריך לר"ש כר' יהודה דלא משמע ליה אותה כדלקמן: **הכא** נמי שעיר ושעיר. אהיקשא דר' יוסה סמיך כדפרישית לעיל:

ואיתקוש

הא גמרינן ר"ח מדיוה"כ ולא פרכינן שכן מרובה כפרה מיכתב כתיבא גלויי מילתא בעלמא הוא אבל הכא איכא למימר כולה מילתא לא גמרינן אלא כדא"ר חמא בר' חנינא [3]שעיר ושעיר ה"נ שעיר ושעיר ואיתקוש שעירי רגלים לשעירי ראשי חדשים מה שעירי ראשי חדשים אינן מכפרין אלא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף אף שעירי הרגלים אינן מכפרין אלא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף: איבעיא להו כי אמר ר' יהודה על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף הני מילי בחטא שאין סופו ליודע אבל חטא שסופו ליודע כמי שיש ידיעה בסוף דמי ושעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר או דלמא אפילו חטא שסופו ליודע השתא מיהא חטא שאין מכיר בו אלא ה' קרינא ביה ת"ש דתניא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף וחטא שסופו ליודע שעירי הרגלים ושעירי ר"ח מכפרים דברי ר"י: ר"ש אומר שעירי הרגלים מכפרין אבל לא שעירי ר"ח וכו': א"ר אלעזר א"ר אושעיא מאי טעמיה דר"ש אמר קרא [1]ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה והאי קרא בשעיר דר"ח כתיב וליף עון עון מציץ נאמר כאן עון ונאמר להלן [2]עון מה להלן טומאת בשר אף כאן טומאת בשר אי מה להלן עולין אף כאן עולין עון העדה כתיב מכדי מיגמר גמרי מהדדי נכפר דר"ח אדידיה ואדציץ נפקא מינה להיכא דנשבר הציץ אמר קרא עון עון אחד הוא נושא ואין נושא ב' עונות ונכפר ציץ אדידיה ואדר"ח נפקא מינה לטומאה דאירעה בין זה לזה אמר קרא אותה אותה נושא עון ואין [3] אחרת נושא עון רב אשי אמר כתיב הכא עון העדה עדה ולא קדשים והתם כתיב עון הקדשים קדשים ולא עדה אשכחן שעירי ראשי חדשים דמכפרי על טהור שאכל את הטמא שעירי רגלים דמכפרי על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף מנלן כדאמר ר' חמא ברבי חנינא [4]שעיר ושעיר ה"נ שעיר ושעיר

ואיתקוש

הסס כפרה. כגופיה כתיב (במדבר כח) לחטאת לה' פירש לך הכתוב כו כפרה על חטא שאינו ידוע ומשמע דכל חטאים שאינם ידועים במשמע: **גלוי מילתא בעלמא הוא**. דגמרי מיוה"כ שלא יכפר אלא (ב) טומאת מקדש וקדשיו הלכך ליכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהא לא גמרינן מיניה כפרה אלא מיעוטא הוא דגמרינן מיניה(ג) אכל כולה מילתא כגון שעירי הרגלים דלא מיפרשא כפרה דידהו לכפר הוא דכתיב בהו ולא פירש על מה (ד) וא"ת כא לגמוד מגל יוה"כ שיכפר על טומאת מקדש שהוא עון כרת פרכינן מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו: **שעיר ושעיר**. שעיר הוה מצי למיכתב בכולהו וכתיב ושעיר וי"ו מוסיף על ענין לאשון להקיש ומהו ההיקש איתקוש שעירי הרגלים לגבל ר"ח והוא כבר למד בגנין אב מיוה"כ ודבר הלמד בגנין אב מחזר ומלמד בהיקש. כל המלמד בכל המדות מחזר ומלמד מון מהלמד בהיקש אאין מחזר ומלמד בהיקש בקדשים והכי אמרינן בזבחים בפרק אאהו מקומן (דף מט:): **שסופו ליודע**. כגון שראוהו שנטמא ונכנס למקדש וסופו להודיעו: **ואופה נתן לכם**. בשעיר החטאת אשר דרש משה והנה שוקף כתיב ושל ר"ח היה. ושלשה שעירים קרבו ביום שהוקם המשכן והוא יום שמיני של מלואים שעיר של ר"מ דכתיב (שמות מ) באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד ושעיר דנחשון שהקריב לחנוכת המזבח ובכל הנשיאים אומר (במדבר ז) שעיר עזים אחד לחטאת ובשעיר שמיני כתיב(ה) (ויקרא ט) ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת והבשים אכלו ושל ר"ח נשרף כדלפינן בתורת כהנים(ו) ובשמיטת קדשים כפ' בעזל יום (זבחים דף קא:): **עון עון מלין**. דכתי' בי' ונשא אהרן את עון הקדשים (שמות כח): **מה להלן טומאת בשר**. שאין הלין מרלה על טומאת הגוף אלא על הדם או על המלב או על הבשר של עולה שקרב בטומאה(ז) ומרלה לין על הקרבן שמבשירו לרלון שאין הבעלים צריכין להביא קרבן אחר אף כאן טומאת בשר יכפר על האוכל בשר קודש טמא והוא עהור: **אי מה להלן עולין**. מה הלין אינו מכפר על שום חטא אלא מרלה על העולין אף זה ירלה על העולין כי היכי דעביד לין ונפקא מינה להיכא דנשבר הלין ולא יכפר על עון האדם האוכל: **עון העדה כתיב**. אלמא מכפר על עון אנשים הוא: **מכדי מיגמר גמרי מהדדי**. בגזירה שוה ניכפר אחרוייהו ניכפר אדידיה כדקאמרת עון העדה כתיב על אדם האוכל טומאת בשר ואמאי דעביד לין לרלות על העולין אם נשבר הלין: **כין זה לזה**. כין ר"ח לר"מ: **אותה**. ואותה נתן לכם לנשאת את עון העדה: **רב אשי אמר כו'**. ה' ימירא דהעדה ודקדשים דרים למיעוטא:

ניכפרו

ו) [נקמן י.]. **ב)** [נקמן ייד.]. **ג)** כס"ת: ומעיר שמיני כתיב. **ד)** [שמיני פרק כג]. **ה)** [פסחים פ:]. **ו)** [זכחים נ.].

תורה אור השלם

1. מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נתן לכם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני יי׳:

ויקרא י׳ יז

2. והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לכל מתנת קדשיהם והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני יי׳: שמות כח לח

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואין אחר נל"ל: **(ב)** רש"י ד"ה גלוי כו' אלא על טומאת: **(ג)** באא"ר מייה הס"ד ואח"כ מ"ה כולה מילתא: **(ד)** באא"ר מה ראותה כת:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כראאר וכו' דחוי בטו יכו'. כעין זה ברכות דף מה ע"א תוס' ד"ה אלאה. שבת דף קכג ע"א תוס' ד"ה אמוני. ביטין דף ס ע"ב תוס' ד"ה זו. מיר דף נד ע"ב תוס' ד"ה ת"ב. לקמן דף מא ע"א תוס' ד"ה ומתן. מעילה דף יב ע"ב תוס' ד"ה חלב:

מסורת הש"ס

רבינו חננאל

וכיון דכתיב ושעיר ר"ו מוסיף ואתקש שעירי רגלים לשעירי ראשי חדשים כמה שאלו מכפרים אלו מכפרים. איבעיא להו כי קאמר ר' יהודה בחטא שאין סופו להודע. אבל חטא שסופו להודע כמי שיש בו ידיעה לבסוף דמי. ושעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר וכו'. ופשטנא מהא דתניא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף בחטא שאין סופו להודע [1]. שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דברי ר' יהודה. ר' שמעון אומר שעירי הרגלים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. מאי טעמא שעיר ושעיר ר' מוסיף ואתקש. ולא אשכחנן לה כפרה במקום אחר. דמי שיש בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בינתים בר קרבן הוא. דמי שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר של יוה"כ הנעשה בפנים תולה. ומי שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף של יוה"כ הנעשה בחוץ מכפר על כרחך לא מכפרי שעירי הרגלים אלא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. ושעירי ר"ח מכפרין על טהור שאכל בשר קדש טמא דברי ר' שמעון מאי טעמא יליף עון עון מציץ. בשעיר ר"ח כתיב ואת שעיר החטאת דרוש דרש משה וגו' ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה וגו' והיא חטאת דר"ח. ובציץ כתיב והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים וגו' וגרסי' בתחלת יומא (דף ו) על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בארצון כו'. קתני מיהא בשר שנטמא ונקרב הציץ מרצה כך עון הכתוב בשעיר ר"ח מכפר על טהור שאכל קדש [טמא]. ודחינן אי מה בציץ אינו נושא אלא על עון העולים על גבי המזבח. אף שעיר ר"ח אינו מכפר אלא על העולים. ופרקינן עון העדה כתיב כלומר עון עון העדה והיא החטאה שכפרתה באכילתה כדכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם מלמד שהכהנים אוכלין והבעלים מתכפרין. ואימא שעיר דר"ח מכפר בטהור שאכל קדש טמא ובעולים שנטמאו ונקרבו [2] ונשבר הציץ ואינו מכפר יהא שעיר ר"ח מכפר בשניהם. ודחינן עון כתיב עון אחד הוא נושא ואינו נושא שתי עונות וכו'. רב אשי אמר בשעיר ר"ח כתיב עון העדה ולא הקדשים.

[1] עי' מה דיין מינס. [2] וע"מ לחיכא שנשבר הלין יכו'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com